

Ryhmä 3: Kriisietiiikka ja eriarvoisuus

Keskeiset havainnot tutkimuskatsauksesta

Eriarvoisuus

- Pandemia paljasti ja vahvisti jo olemassa olevaa yhteiskunnallista eriarvoisuutta.
- Haavoittuvat ryhmät vaihtelivat elämänalueittain ja sukupuolittain.
- Oppimisvajetta havaittiin etenkin alakouluissa, vaikutukset vaihtelivat perhetaustan mukaan.
- Koulun, harrastusten ja järjestötoiminnan rooli perheiden tukemisessa korostui.
- Tilastointikäytännöt eivät huomioi etnisiä vähemmistöjä, mikä vaikeutti vaikutusarviointia.
- Lähisuhdeväkivalta lisääntyi, mutta tukipalvelujen saatavuus heikkeni.

Institutionaalinen luottamus

- Luottamus erityisesti Terveiden ja hyvinvoinnin laitokseen ja tieteeseen pysyi vahvana; sosiaali- ja terveysministeriöön luottamus sen sijaan laski.
- Korkea koulutustaso lisäsi luottamusta asiantuntijoihin, matalampi koulutus yhteydessä luottamukseen sosiaalisen median vaikuttajiin ja negatiivisempiin rokoteasenteisiin.
- Viestinnän selkeys ja johdonmukaisuus olivat keskeisiä tekijöitä luottamuksen säilymisessä.

Havainnot kehittämisehdotuksista

Eriarvoisuuden vähentäminen

- Yhteiskunnallisten toimijoiden olisi tunnistettava haavoittuvat ryhmät jo kriisivarautumisessa.
- Kriisieettistä pohdintaa tulisi käyttää suunnittelun tukena koko kriisisyklissä.
- Eriarvoisuuden kasautumisen tunnistamisessa tulisi hyödyntää tutkimustietoa.
- Tilastointikäytäntöjä on kehitettävä eriarvoisuuskehityksen arvioimiseksi.
- Tuettava koulujen, harrastusten ja matalan kynnyksen palveluiden toimintaa kriisien aikana.

Luottamuksen ylläpitäminen

- Panostettava selkeään, johdonmukaiseen ja asiantuntevaan kriisiviestintään.
- Ymmärrettävä sosiaalisen median vaikutus ja koulutustason rooli tiedon vastaanotossa.
- Vahvistettava yhteisöllistä luottamusta ja osallistavaa hallintotapaa.

Ryhmän keskusteluteemat

- Miten voidaan tunnistaa ja tukea haavoittuvia ryhmiä jo varautumisvaiheessa, ml. kasautuva syrjintä?
- Kuinka varmistetaan tehokas ja tasa-arvoinen viestintä eri väestöryhmille?
- Miten kriisieettistä pohdintaa voidaan toteuttaa kriisisyklin eri vaiheissa?